

РЕШЕНИЕ

06.04.2026 ел

Менделеевск ш.

КАРАР

№ 39

“Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы ”
муниципаль берәмлеге чикләрендә юл хужалыгында
муниципаль контроль турында нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясендә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 ноябрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль законның 13.1 статьясы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы «Менделеевск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Советы

КАРАР ЧЫГАРДЫ:

1. «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге чикләрендә юл хужалыгында муниципаль контроль турында кушымтада бирелә торган нигезләмәне расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының рәсми сайтында <https://mendeleevsk.tatarstan.ru> урнаштырырга.

3. Менделеевск муниципаль районы Советының “Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы” муниципаль берәмлеге чикләрендә юл хужалыгында муниципаль контроль турында нигезләмәне раслау хакында” 2024 елның 5 февралендәге 238 номерлы, “Менделеевск муниципаль районы” муниципаль берәмлеге чикләрендә муниципаль контроль турында нигезләмәгә үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү хакында” 2025 елның 10 мартындагы 294 номерлы, “Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы” муниципаль берәмлеге чикләрендә юл хужалыгында муниципаль контроль турында Нигезләмәне раслау хакында” 2021 елның 20 декабрәндәге 101 номерлы карарлары үз көчен югалткан дип танырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну законлылыкны, хокук тәртибен һәм кеше хокукларын саклау комитетына йөкләргә.

Рәис урынбасары

Л.К. Галеева

Татарстан Республикасы Менделеевск
муниципаль районы Советының
2026 елның 6 апрелендәге 39 нчы номерлы
карарына кушымта

“Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы ” муниципаль берәмлеге чикләрендә юл хужалыгында муниципаль контроль турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге чикләрендә юл хужалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен (алга таба - муниципаль юл контроле) билгели.

1.2. Юл хужалыгында муниципаль контроль предметы булып:

- Юридик затларның, индивидуаль эшкуарларның, гражданнарның (алга таба - контрольдә тотыла торган затларның) «Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы» авыл жирлеге чикләрендә юл эшчәнлегенә өлкәсендә мәжбүри таләпләрне үтәве;

- контроль чаралар нәтижеләре буенча кабул ителә торган карарларны үтәү тора.

1.3. Муниципаль контроль объектлары (алга таба - контроль объекты) булып:

- Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районында юл эшчәнлегенә өлкәсендә контрольдә тотылучы затларның мәжбүри таләпләр, шул исәптән эшчәнлекне гамәлгә ашыручы контрольдә тотылучы затларга карата куела торган гамәлләр (гамәл кылмау) үтәлгән тиешле эшчәнлегенә, гамәлләргә (гамәл кылмавы) ;

- контрольдә тотылучы затларның эшчәнлегенә, шул исәптән мәжбүри таләпләр куела торган эш һәм хезмәт күрсәтү нәтижеләре тора.

1.4. Контроль объектларын исәпкә алу:

- контроль чараларның бердәм реестры;

- судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасының ярдәмче системасы);

- ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән башка дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системалары.

«Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның (алга таба - 248-ФЗ номерлы Федераль закон) 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә контроль органы контроль объектларын мәгълүмат системасыннан файдаланып исәпкә ала

Әлеге Нигезләмә белән жайга салынмаган чараларга таләпләр 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә билгеләнә.

1.5. Муниципаль контроль Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - контроль органы) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру эшчәнлегенә жетәкчелекне Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы Башкарма комитеты жетәкчесе

башкара.

1.6. Муниципаль контрольне турыдан - туры гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар исемлеге контроль органының күрсәтмә акты белән билгеләнә (алга таба-инспекторлар).

1.7. Инспекторның хокуклары һәм бурычлары

1.7.1. Инспекторның бурычы:

1) Россия Федерациясе законнарын, контрольдә тотылучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

2) мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулы күләмдә гамәлгә ашырырга, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать итү турында тәкъдимнәр эзерләүгә кадәр контроль (күзәтчелек) органнары карарларының үтәлешен тәэмин итү чараларын күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

3) контроль (күзәтчелек) чаралар уздырырга һәм контроль (күзәтчелек) гамәлләрне законлы нигездә һәм алар билгеләнеше нигезендә бары тик хезмәт бурычларын үтәгән вакытта һәм контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында тиешле мәгълүмат булганда гына башкарырга, ә контрольдә тотылучы затлар белән үзара хезмәттәшлек иткән очракта мондый чараларны һәм мондый гамәлләрне бары тик хезмәт федераль законнарда каралган таныклыклар, башка документлар белән уздырырга;

4) контроль (күзәтчелек) чаралар үткәргәндә гыйбадәт кылуларга, башка дини йолаларга һәм церемонияләргә карата ихтирамсызлык күрсәтүгә юл куймаска, аларны үткәргүгә комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке билгеләмәләрен бозмаска;

5) контрольдә тотыла торган затның үз-үзен жайга сала торган оешмада мәжбүри әгъза булуы, ә контрольдә тотыла торган затларның, аларның вәкилләренең ризалыгы белән Россия Федерациясе Президенты каршындагы эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең яисә аларның ижтимагый вәкилләренең Россия Федерациясе субъектында контроль эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең булуы каралган булса, контрольдә тотыла торган затларның, аларның вәкилләренең, үз-үзен жайга сала торган оешма вәкилләренең катнашуына комачауламаска (күзәтчелек) чаралары (контроль (күзәтчелек) чараларынан тыш), аларны үткәргәндә контроль (күзәтчелек) органнарының контрольдә тотылучы затлар белән үзара эшчәнлеге таләп ителми) һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очракларда консультацияләр бирүне гамәлгә ашырырга;

6) контрольдә тотылучы затларга, аларның контроль (күзәтчелек) чараларын уздырганда карап торучы вәкилләренә дәүләт контроле (күзәтчелеге), муниципаль контроль предметына кагылышлы мәгълүматны һәм документларны, шул исәптән, әгәр мондый Килештерү әлеге Федераль законда каралган булса, прокуратура органнары тарафыннан контроль (күзәтчелек) чарасын уздыруны килештерү турында белешмәләрен бирергә;

7) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен контроль (күзәтчелек) чарасы предметына караган контроль (күзәтчелек) чаралары һәм контроль

(күзәтчелек) гамәлләре нәтижәләре белән таныштырырга;

8) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында алынган һәм контроль (күзәтчелек) чарасы предметына караган мәгълүмат һәм (яисә) документлар белән таныштырырга;

9) ачыкланган хокук бозулар фактлары буенча күрелә торган чараларны билгеләгәндә, күрсәтелгән авырлык чараларының хокук бозуларга туры килүен, аларның закон белән саклана торган кыйммәтләр өчен потенциал куркыныч булуын исәпкә алырга, шулай ук контрольдә тотыла торган затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен нигезсез чикләүгә,

10) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә аларга шикаять биргәндә үз гамәлләренә нигезле булуын исбатларга;

11) контроль (күзәтчелек) чаралар үткәрүнең һәм контроль (күзәтчелек) гамәлләр башкаруның Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларын үтәргә;

12) тикшереп торучы затлардан тапшыруы Россия Федерациясе законнарында каралмаган йә дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары карамагында булган документлар һәм башка белешмәләр таләп итмәскә.

1.7.2. Инспектор контроль чараны үз вәкаләтләре чикләрендә һәм үткәрелә торган контроль гамәлләр күләмендә уздырганда:

1) хезмәт таныклығын күрсәткәннән соң һәм контроль чараны үткәрү турында контроль орган карары белән билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, житештерү объектларына тоткарлыксыз керергә (карарга) ;

2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар белән, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция яисә закон белән саклана торган башка сер булган документлар белән танышырга;

3) контрольдә тотылучы затлардан, шул исәптән контрольдә тотылучы оешмаларның житәкчеләреннән һәм башка хезмәткәрләреннән контроль чаралар үткәргәндә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу фактлары буенча язма аңлатмалар бирүне, шулай ук күчәр язу, фотога һәм видеога төшерү өчен документлар тапшыруны таләп итәргә;

4) контроль чараның предметына һәм күләменә караган өлешендә техник документация, электрон белешмәләр базалары, контрольдә тотылучы затларның мәгълүмат системалары белән танышырга;

5) контроль чаралар уздырганда соратып алынган документларның һәм материалларның контрольдә тотылучы зат тарафыннан тапшырылмавы яисә үз вакытында тапшырылмавы, контрольдә тотылучы затның вазыйфай затларынан һәм (яисә) хезмәткәрләреннән сорашып белешү үткәрү мөмкин булмау, биналарга керү мөмкинлеген чикләү, контроль чараны гамәлгә ашыру буенча башка чараларга каршы килү фактлары буенча актлар төзергә;

б) контрольдә тотылучы затларга иминлекне тәэмин итү һәм мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү буенча тәкъдимнәр бирергә, ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны тикшереп торылучы затлар тарафыннан билгеләү турында һәм бозылган нигезләмәне торгызу турында карарлар кабул итәргә;

7) инспекторга каршылык күрсәтелгән яисә куркыныч янаган очракларда «Полиция турында» 2011 елның 7 февралендәге 3-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә полиция органнарына ярдәм сорап мөрәҗәгать итәргә.

1.8. Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының Менделеевск шәһәре территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә карата 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.9. Контрольдә тотылучы затларга контроль органының вазыйфай затлары һәм башка вәкаләтле затлар тарафыннан башкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында мәгълүмат бирү элегә гамәлләр һәм карарлар турында белешмәләрне контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында урнаштыру, шулай ук аларны контрольдә тотылучы затларга тапшыру өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларының мәгълүмати-технологик үзара эшчәнлеген тәэмин итә торган инфраструктура ярдәмендә житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла. Дәүләт һәм муниципаль хезмәт күрсәтүләр һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләренә электрон рәвештә башкару, шул исәптән «дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең (функцияләренә) Бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба - дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталы аша.

2. Зыян (зарар)китерү куркынычы категорияләре

2.1. Муниципаль контроль профилактик чараларны һәм контроль чараларны сайлап алуны, аларның эчтәлеген (шул исәптән тикшерелә торган мәжбүри таләпләр күләмен), интенсивлыгын һәм нәтиҗәләрен билгели торган зыян (зарар) китерү куркынычлары белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта контроль орган даими нигездә куркынычларны бәяләү һәм идарә итү өчен файдаланыла торган белешмәләргә мониторинг (жыю, эшкәртү, анализ һәм исәпкә алу) үткәрә.

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) китерү куркынычлары белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян (зарар) китерү куркынычының түбәндәге категорияләренә берсенә (алга таба - хәвеф-хәтәр категориясенә) кертеләргә мөмкин:

- югары куркыныч;
- уртача куркыныч;
- чамалы куркыныч;
- аз куркыныч.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын хәвеф-хәтәр категорияләренә кертү критерийлары элегә Нигезләмәгә 1 нче кушымтада билгеләнгән.

2.4. Контроль объектның хәвеф-хәтәр категорияләренә берсенә кертү аның характеристикаларын расланган хәвеф-хәтәр критерийлары белән чагыштыру нигезендә контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләргә бозу куркынычы индикаторы булып контроль объекты параметрларының

туры килүе яисә читкә тайпылуы тора, алар үзләре мәжбүри таләпләрне бозу булып саналмый, ләкин югары дәрәжәдә ихтималлык белән закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы булу турында сөйли.

2.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге элге Нигезләмәгә 2 нче кушымтада билгеләнгән.

2.6. Контроль объекты билгеле бер хәвеф-хәтәр категориясенә кертелмәгән очракта, ул түбән хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән дип санала.

2.7. Контроль орган контроль объектының хәвеф-хәтәр категориясе критерийларына туры килүе турында белешмәләр кәргән көннән алып биш эш көне эчендә йә хәвеф-хәтәр критерийларын үзгәртү турында контроль объекты хәвеф-хәтәр категориясен үзгәртү турында карар кабул итә.

3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда үткәрелә торган профилактик чаралар төрләре

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, контроль орган түбәндәге профилактик чаралар төрләрен үткәрә:

- 1) мәгълүмат житкәрү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтүне игълан итү;
- 4) консультацияләү;
- 5) профилактик визит.

3.1. Контрольләнуң затлар белән үзара хезмәттәшлек алып барыла торган профилактик чаралар бары тик контрольдә тотыла торган затларның ризалыгы йә аларның инициативасы белән генә уздырыла.

3.1.1. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижеләре буенча Контроль орган контроль органның хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижеләрен үз эченә алган докладны әзерләүне тәмин итә (алга таба - хокук куллану практикасы турында доклад). Хокук куллану практикасы турында доклад узган ел йомгаклары буенча әзерләнә, Контроль орган күрсәтмәсе белән раслана һәм «Интернет» челтәрендә Контроль орган сайтында Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә хисап чорыннан соң килүче елның 30 мартына кадәр урнаштырыла (алга таба - рәсми сайт).

3.1.2. Контроль орган рәсми сайтта урнаштыру юлы белән мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча тикшереп торучы һәм башка кызыксынган затларга мәгълүмат бирә.

3.2. Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамавы турындагы кисәтү

3.2.1. Контроль орган контрольдә тотыла торган затка мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында кисәтү белдерә (алга таба)

- кисәтү) мәжбүри таләпләрне яисә мәжбүри таләпләрне бозуның әзерләнә торган хокук бозулар турында белешмәләр булган очракта һәм (яисә) мәжбүри таләпләрне бозуның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян)

китергәне йә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы тудырганлыгы турында расланган белешмәләр булмаган очракта, һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәэмин итү чараларын күрергә тәкъдим итә.

3.2.2. Чикләү Россия Икътисади үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан файдаланыла торган документларның типовой формалары турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган рәвештә рәсмиләштерелә.

3.2.3. Контрольләнгүче зат кисәтү алынган көннән алып ун эш көне эчендә контроль органга кисәтү ясарга хокуклы, шул исәптән дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы яисә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы ярдәмендә.

3.2.4. Түбәндәге шартлар булырга тиеш:

- 1) жибәрелә торган контроль орган исеме;
- 2) юридик зат исеме, фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңгысы булганда) - индивидуаль эшкуар яисә граждан, шулай ук контактлы телефон номеры (номеры), электрон почта адресы (адресы) һәм күзәтүче затка җавап жибәрелергә тиешле почта адресы (адресы) булганда;
- 3) кисәтү датасын һәм номерын;
- 4) контрольдә тотыла торган зат игълан ителгән кисәтүләр нигезендә нигезләнмәгән дәлилләрне;
- 5) контрольдә тотыла торган зат кисәтү алу датасын;
- 6) шәхси имза һәм дата.

3.2.5. Кирәк булган очракта, контрольдә тотылучы зат үз дәлилләрен раслап, каршылыкка тиешле документларны яисә аларның таныкланган күчермәләрен кушып бирә.

3.2.6. Контроль орган кисәтүгә карата каршылыкны алган көннән алып унбиш эш көне эчендә карый.

3.2.7. Каршы килүне карау нәтижәләре буенча контроль орган түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) кисәтүне гамәлдән чыгару рәвешендә каршылыкны канәгатьләндерә;
- 2) кире кагуның сәбәбен күрсәтеп, каршылыкны канәгатьләндерүдән баш тарта.

3.3. Консультация бирү

3.3.1. Контрольләнгүче затларны һәм аларның вәкилләрен консультацияләү муниципаль контрольне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) контроль чаралар уздыру тәртибе;
- 2) контроль чаралар уздыру ешлыгы;
- 3) контроль чаралар нәтижәләре буенча карарлар кабул итү тәртибе;
- 4) контроль орган карарларына шикаять белдерү тәртибендә.

3.3.2. Инспекторлар контрольдә тотыла торган затларга һәм аларның вәкилләренә, шул исәптән дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы яисә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы ярдәмендә, консультация бирә (муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирә). Консультация түләү алмыйча гамәлгә ашырыла.

Консультация контроль органның вазыйфай заты тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин:

1) телефон аша, видео-конференц- элемтә, мобиль кушымтаны «Инспектор» аша, шәхси кабул итүдә йә профилактик чара, контроль чара үткәрү барышында телдән аңлатмалар рәвешендә;

2) контрольдә тотыла торган затларның һәм аларның вәкилләренә контроль органы вәкаләтле вазыйфай заты тарафыннан имзаланган бертиплы мөрәжәгатьләр (10 нан артык бер типтагы мөрәжәгатьләр) буенча язмача аңлатма бирүнең рәсми сайтында урнаштыру юлы белән.

3.3.3. Һәр мөрәжәгать итүчене шәхсэн инспекторлар белән кабул итү 10 минуттан да арта алмый.

Телефоннан сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.3.4. Контроль орган контрольдә торучы затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.3.5. Контрольдә затларга һәм аларның вәкилләренә язма консультация түбәндәге мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

1) контроль орган карарларына шикәят белдерү тәртибе;

3.3.6. Контрольләнгән торган зат «Россия Федерациясе гражданның мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» Федераль законда билгеләнгән срокларда язма җавап бирү турындагы гарызнамәне җибәрергә хокуклы.

3.3.7. Контроль орган үткәрелгән консультацияләргә исәпкә ала.

3.4. Профилактик визит

3.4.1. Профилактик визит контрольдә тотыла торган зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча инспектор тарафыннан кисәтү әңгәмәсе рәвешендә йә «Инспектор» видео-конференция яисә мобиль кушымтасыннан файдалану юлы белән уздырыла.

Профилактик визит барышында контрольдә тотылуучы зат аның эшчәнлегенә йә аның карамагындагы контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр турында, аларның хәвеф-хәтәр категориясен киметүнең тәкъдим ителә торган ысуллары, хәвеф-хәтәр категориясен, төрләрен, эчтәлеген һәм хәвеф-хәтәрнең тиешле категориясенә кертүдән чыгып үткәрелә торган чараларның интенсивлыгы турында хәбәр итә, ә инспектор контроль объекты белән танышуны, тикшерү объектларын хәвеф-хәтәр категориясенә кертү өчен кирәкле белешмәләр җыюны гамәлгә ашыра һәм контрольдә торучы зат тарафыннан зарури таләпләрнең үтәлү дәрәжәсен бәяли.

Профилактик визит контроль (күзәтчелек) органы инициативасы буенча (мәжбүри профилактик визит) яисә контрольдә тотыла торган зат инициативасы буенча уздырыла.

Тикшерү объектына профилактик визитны уздыру йомгаклары буенча 248-ФЗ номерлы Федераль законның 48 статьясындагы 6 һәм 7 өлешләре нигезендә мәжбүри таләпләргә үтәү дәрәжәсен ачык бәяләү бирелергә мөмкин.

3.4.2. Инспектор түбәндәгеләргә карата мәжбүри профилактик визит уздыра:

1) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 25 статьясындагы 2 өлешендә билгеләнгән мәжбүри профилактик чаралар уздыру чорын исәпкә алып, ул билгеле

бер хэвеш-хэтэр категориясенэ кертелгэн контроль объектларына караган контрольдэ торучы затларга карата;

2) тикшерүүлэр программасында күрсэтелгэн вакыйга барлыкка килгэндэ, эгэр федераль законда контроль рэвеше турында билгелэнгэн булса, мәжбүри профилактик визит тикшерүүлэр программасы нигезендэ үткэрелергә мөмкин.

3) «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрдәгә 294-ФЗ номерлы Федераль законның 8 статьясы нигезендә эшкуарлык эшчәнлегенә аерым төрләрән гамәлгә ашыра башлау турында хәбәр иткән контрольдә тотыла торган затларга яисә белешмәләре урнаштыруның классификациялэнгән чаралары реестрына кертелгән контрольдә тотыла торган затларга карата. Эшкуарлыкның аерым төрләрән гамәлгә ашыра башлау турында хәбәрнамә хезмәтчеләр (көнкүреш, гомуми туклану, кунакханә), ваклап сату, күпләп сату, йөк/пассажирлар йөртү, текстиль, киём-салым, күн һәм агач эшкәртү өлкәсендә кирәк. Күрсәтелгән очракта мәжбүри профилактик визит мондый хәбәрнамәне тапшыру көненнән алып алты айдан да соңга калмыйча уздырыла.

4) кушу буенча:

а) Россия Федерациясе Президенты;

б) Россия Федерациясе субъектының Югары вазыйфаи заты (248-ФЗ номерлы Федераль законның 5 статьясындагы 3 өлешендә каралган очрактарда муниципаль контроль төрләрәнә карата).

3.4.3. Профилактик визитлар контрольдә тотыла торган затлар белән килештереп уздырыла.

3.4.4. Мәжбүри профилактик визит контрольдә тотыла торган затның аны үткәрүдән баш тартуын күздә тотмый. Контроль астындагы затка мәжбүри профилактик визит уздыру турында 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясындагы 5 өлешендә каралган тәртиптә ул башланганчы егерме дүрт сәгатътән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

3.4.5 Мәжбүри профилактик визитны уздыру срогы ун эш көненнән артып китә алмый һәм экспертиза, сынаулар үткәрү өчен кирәкле срокка озайтылырга мөмкин.

3.4.6 Мәжбүри профилактик визитны уздыру тәмамлангач, контроль (күзәтчелек) чаралары өчен 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясында каралган тәртиптә мәжбүри профилактик визит (алга таба шулай ук - мәжбүри профилактик визит акты) уздыру турында акт төзелә.

3.4.7. Контрольләнә торган зат яисә аның вәкиле контроль (күзәтчелек) чаралары өчен 248-ФЗ номерлы Федераль законның 88 статьясында каралган тәртиптә мәжбүри профилактик визит актының эчтәлегә белән таныша.

3.4.8 Мәжбүри профилактик визит уздыру һәм (яисә) контрольдә тотыла торган затның аны уздырудан баш тартуы мөмкин булмаган очракта, контроль (күзәтчелек) чаралары өчен 248-ФЗ номерлы Федераль законның 65 статьясындагы 10 өлешендә каралган тәртиптә мәжбүри профилактик визит үткәрүнең мөмкин булмавы турында акт төзелә.

3.4.9. Мәжбүри профилактик визит уздыру мөмкин булмаган очракта, вәкаләтле вазыйфаи зат контроль (күзәтчелек) органының вәкаләтле вазыйфаи заты мәжбүри

профилактик визитны уздыру мөмкинлеге булмау турында акт төзөгөн көннөн алып өч айдан да соңга калмыйча контрольдә тотыла торган затка карата мәжбүри профилактик визитны кабат уздыру турында карар кабул итэргә хокуклы.

3.4.10. Ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы күрсәтмә 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90.1 статьясында каралган тәртиптә мәжбүри профилактик визит уздыру тәмамланганчы бетерелмәгән очракта, контрольдә тотыла торган затка бирелә.

3.4.11. Контрольдә тотыла торган зат инициативасы буенча профилактик визит

1. Контрольләнүче зат инициативасы буенча профилактик визит, әгәр мондый зат кече эшкуарлык субъектларына караса, социаль юнәлешле коммерциячел булмаган оешма йә дәүләт яисә муниципаль учреждение булса, аның гаризасы буенча үткәрелергә мөмкин.

2. Контрольләнә торган зат дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы яисә дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы ярдәмендә профилактик визит (алга таба - гариза) үткөрү турында гариза бирә. Контроль (күзәтчелек) орган гаризаны ун эш көне дәвамында карый һәм профилактик визит үткөрү турында йә аны үткөрүдән баш тарту турында карар кабул итә, бу хакта контрольдә тотыла торган затка хәбәр итә.

3. Контроль (күзәтчелек) органы профилактик визит үткөрү турында карар кабул ителгән очракта, егерме эш көне эчендә аны контроль астындагы зат белән уздыру датасын мондый килештерүне теркәүне тәмин итә торган теләсә нинди ысул белән килештерә.

4. Профилактик визитны үткөрүдән баш тарту турындагы карар түбәндәге очракларда кабул ителә:

1) контрольдә тотыла торган заттан гаризаны кире алу турында хәбәр килде;

2) кабат гариза бирелгән датага кадәр алты ай эчендә профилактик визит уздыру эшчәнлекне гамәлгә ашыру урыны буенча контрольдә торучы зат булмауга йә профилактик визитны үткөрүнең мөмкин булмавына китергән контрольдә тотыла торган затның башка гамәлләренә (гамәл кылмавына) бәйле рәвештә мөмкин булмады;

3) контроль (күзәтчелек) органы гариза биргән датага кадәр ел дәвамында элек бирелгән гариза буенча профилактик визит үткәрелде;

4) гариза контроль (күзәтчелек) органы вазыйфай затларының йә аларның гаилә әгъзаларының яшәү, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә куркыныч һәм цензурасыз яисә мыскыллы аңлатмалар бирә;

5) контрольдә тотыла торган зат 3.4.11 пунктының 1 пункттында каралган критерийларга туры килми.

5. Профилактик визитны уздырудан баш тарту турындагы карарга 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә контрольдә торучы зат шикаять бирергә мөмкин.

6. Контрольләнә торган зат гаризаны кире алырга йә профилактик визит уздырудан баш тартырга хокуклы, бу хакта контроль (күзәтчелек) орган аны үткөрү датасына кадәр биш эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итэргә хокуклы.

7. Инспектор, контрольдә тотылуы затның ризалыгы белән профилактик визит

кысаларында, сынаулар (үрнәкләр), инструменталь тикшерү, сынау уздыра.

8. Профилактик визит барышында контрольдә торучы зат тарафыннан алынган аңлатмалар һәм тәкъдимнәр тәкъдим характерында була.

9. Тикшерү барышында ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турындагы күрсәтмә контрольдә тотыла торган затларга бирелә алмый.

10. Профилактик визитны уздырганда контроль объектларының закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү турында турыдан-туры куркыныч тудыруы яисә мондый зыян (зарар) китерүе ачыкланган очракта, инспектор бу хакта мәгълүматны контроль (күзәтчелек) органының вәкаләтле вазыйфай затына контроль (күзәтчелек) чараларын үткәрү турында карар кабул итү өчен жиберә.

4. Лицензиясе булган затлар тарафыннан контрольдә тотыла торган лицензия таләпләренә үтәлешен бәяләү

4.1. Лицензиясе булган юридик затларга яисә шәхси эшкуарларга карата контроль (күзәтчелек) чаралар үткәрү (алга таба - лицензиат).

4.1.1. Лицензиатларга карата контроль (күзәтчелек) чараларын үткәрү бетерелгә мөмкин йә лицензиатларның дәүләт хезмәте рәвешендә гамәлгә ашырыла торган лицензия таләпләренә туры килүен периодик раслауга алмаштырылырга мөмкин;

4.1.2. Лицензиатларга карата контроль (күзәтчелек) чараларын үткәрү элек Нигезләмәнең 5 пункты нигезендә контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5. Муниципаль контроль кысаларында үткәрелә торган контроль чаралар

5.1. Контроль чаралар. Гомуми сораулар

5.1.1. Муниципаль контроль түбәндәге планнан тыш контроль чараларын үткәрүне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла:

- инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү, күчмә тикшерү - контрольдә тотыла торган затлар белән хезмәттәшлек иткәндә;

- мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү - контрольдә тотыла торган затлар белән үзара хезмәттәшлексез.

5.1.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, контрольдә тотылуы затлар белән үзара хезмәттәшлек итеп, түбәндәгеләр санала:

- инспектор һәм контрольдә тотылуы зат яисә аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры хезмәттәшлек);

- документлар, башка материаллар сорату;

- контрольдә тотыла торган зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында инспектор булу (һәркем өчен мөмкин булган житештерү объектларында инспектор булу очракларыннан тыш).

5.1.3. Контроль зат белән хезмәттәшлек иткәндә гамәлгә ашырыла торган контроль чаралар түбәндәге нигезләрдә тикшереп тору органы тарафыннан үткәрелә:

1) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 60 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турында яисә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең контроль (күзәтчелек) органында булуы;

2) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәте йөкләмәсе (шул исәптән федераль дәүләт контроле (күзәтчелек) төрләренә карата, аларны гамәлгә ашыру вәкаләтләре Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимияте органнарына тапшырылган) конкрет контрольдә тотылган затларга карата контроль (күзәтчелек) чараларын уздыру турында;

3) законнарның үтәлешенә күзәтчелек итү, кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча үтәү кысаларында контроль (күзәтчелек) чарасын үткәрү турында прокурор таләбе;

4) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда ачыкланган зарури таләпләрне бозуны бетерү турында контроль (күзәтчелек) органы карарын үтәү срогы чыгу;

5) тикшерү программасында күрсәтелгән вакыйганың контрольлек рәвеше турындагы федераль законда тикшерү программалары нигезендә контроль (күзәтчелек) чараларының үткәрелүе билгеләнгән булса;

6) мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга контроль объектының туры килүен яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүен ачыклау;

7) контроль (күзәтчелек) органында «дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрендәге 294-ФЗ номерлы Федераль законның 8 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән эшкуарлык эшчәнлеген гамәлгә ашыра башлау турында хәбәр итмичә генә, әгәр мондый хәбәрнамәне тапшыру мәжбүри булса яисә кертмичә, «Эшчәнлекнең аерым төрләрен лицензияләү турында» 2011 елның 4 маендагы 99-ФЗ номерлы Федераль законның 12 статьясындагы 1 өлешендә 6 - 9.1, 11, 12, 14 - 17, 19 - 21, 24 - 31, 34 - 36, 39, 40, 42 - 55 һәм 59 пунктларында күрсәтелгән эшчәнлек төрләре өчен каралган өлешләре яисә идентификация чаралары белән мәжбүри маркировкаканырга тиешле товарлар әйләнешен мониторинглауның дәүләт мәгълүмат системасына мондый белешмәләрне тапшыру мәжбүри булган очракларда күрсәтелгән мәгълүмат системасында теркәлү өчен кирәкле белешмәләрне тапшырмыйча,

8) контрольдә тотылуы затның мәжбүри профилактик визит уздырудан читләшүе.

5.1.4. Планнан тыш контроль чаралар, контрольдә тотыла торган затлар белән үзара хезмәттәшлексез уздырыла торган контроль гамәлләрдән тыш, контроль чараны үткәрүгә жәлеп ителә торган инспектор һәм затлар тарафыннан түбәндәге контроль гамәлләрне башкару юлы белән уздырыла:

- карау;
- сораптыру;
- язма аңлатмалар алу;
- документларны соратып алу;
- экспертиза.

5.1.5. Контроль зат белән, шулай ук документар тикшерүне күздә тоткан контроль чараны үткәрү өчен 248-ФЗ номерлы Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә каралган белешмәләр күрсәтелгән контроль органның вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган карары кабул ителә.

Күчмә тикшерүнең мәжбүри таләпләрен үтәүне күзәтү барышында үткәрелгән очракта әлеге контроль чараны уздыру турында әлеге пунктта каралган карар кабул итү таләп ителми.

Контроль (күзәтчелек) чараларын үткәрү турындагы карарларның рәвешләре Россия Икътисадый үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан файдаланыла торган документларның типлы рәвешләре турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланды

Профилактика визитын үткәрү турында, кисәтүне игълан итү турында, контроль (күзәтчелек) чарасын үткәрү турында, контроль (күзәтчелек) чарасын контрольдә тотучы зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан торган контроль (күзәтчелек) чарасын үткәрү турында, дәүләт контроленең (күзәтчелегенен) махсус режимы кысаларында контроль (күзәтчелек) чарасы, контроль (күзәтчелек) гамәлләре турында карарлар, ачыкланган хокук бозуларны бетерү турындагы күрсәтмәләр алар турында белешмәләрне контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертү һәм аларга имза салу юлы белән рәсмиләштерелә. Күрсәтелгән карарларны, актларны һәм күрсәтмәләрне рәсмиләштерү өчен документны аерым формалаштыру таләп ителми.

5.1.6. Контроль чаралар контроль чараны уздыру турында контроль орган карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булса, Контроль орган контроль чаралар үткәргүгә жәлеп итә, билгеләнгән тәртиптә аттестованный экспертлар, эксперт оешмалары һәм контроль чаралар үткәргүгә жәлеп ителә торган экспертлар, эксперт оешмалары.

Контроль орган контроль (күзәтчелек) чараларын үткәргәндә, дәүләт һәм муниципаль предприятиеләр вәкилләрен жәлеп итеп, эшче төркем төзелергә мөмкин.

5.1.7. Инспектор контрольдә тотыла торган зат белән үзара хезмәттәшлек итүне күздә тоткан контроль чара тәмамлангач, Россия Икътисадый үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан файдаланыла торган документларның типик рәвешләре турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган форма буенча контроль чара акты (алга таба шулай ук - акт) төзи.

Мондый чараны уздыру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди мәжбүри таләп бозылган, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге билгеләнгән, дип күрсәтелә.

Ачыкланган хокук бозу бетерелгән очракта, контрольдә тотылган зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамланганчыга кадәр, актта аны бетерү факты күрсәтелә..

Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Контроль чараны үткәргәндә тутырылган тикшерү кәгазьләре актка беркетелергә тиеш.

5.1.8. Актны рәсмиләштерүнең Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән башка тәртибе ачыкланмаган очракта, әлеге чараны уздыру тәмамланган көнне тикшерү чарасын уздыру урыны буенча рәсмиләштерелә.

5.1.9. Дәүләт, коммерция, хезмәт, башка серне тәшкит итүче мәгълүматны үз эченә алган контроль чара нәтижәләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

5.1.10.Контроль (күзәтчелек) чарасы актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольдә тотыла торган зат шикаятьне әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә жибәергә хокуклы.

5.2. Контроль орган контроль чаралар нәтижәләре буенча кабул итә торган чаралар

5.2.1. Контроль орган контрольдә тотыла торган зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозуларның контроль чарасын уздырганда ачыкланган очракта түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) контрольдә тотыла торган затка, аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп, мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмә (алга таба - күрсәтмә), әмма алты айдан артык булмаган (документар тикшерү уздырганда күрсәтмә контроль астындагы затка документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау чараларын, шулай ук федераль законда контроль рәвешә каралган башка чараларны үткөрү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау яисә аны туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны, биналарны, корылмаларны, корылмаларны, корылмаларны, жиһазларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (файдалануны) тыю турындагы һәм алар тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы һәм аны булдырмау ысуллары турындагы мәгълүматның гражданнарны, оешмаларны белешмәләргә житкерү турындагы һәм, тикшерү үткәргәндә гражданның, объектка ия булган һәм (яисә) алардан файдаланучы оешмалар, мондый биналарны, төзелмәләрне, жиһазларны, транспорт чараларын һәм башка объектларны файдалануны, алар житештерә торган биналарны һәм башка объектларны, алар тарафыннан башкарыла торган товарлыклы эшләрне (зыянны) туктату турындагы таләп итеп, судка мөрәжәгать итүгә кадәр кичекмәстән барып житәргә.

3) контроль (күзэтчелек) чарасы барышында жинаять билгеләре ачыкланганда яисә административ хокук бозу очрагында тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәергә яисә тиешле вәкаләтләр булганда гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка жәлеп итү чараларын күрергә;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булган зыянны булдырмый калуны тикшереп торуну гамәлгә ашыру чараларын, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне таләп итеп судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне тәмин итү буенча билгеләнгән вакытта, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

5) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турындагы мәсьәләне карарга.

5.2.2. Контрольләнгән торган зат күрсәтмәне үтәү срогы чыкканчыга кадәр, мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне раслый торган документлар һәм белешмәләр кушып, күрсәтмәнең үтәлеше турында контроль органга хәбәр итә.

5.2.3. мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турындагы мәсьәләне карарга.

5.2.4. Контрольләнгән торган зат күрсәтмәне үтәү срогы чыкканчыга кадәр, мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне раслый торган документлар һәм белешмәләр кушып, күрсәтмәнең үтәлеше турында контроль органга хәбәр итә.

5.2.5. Күрсәтелгән документлар һәм күзәтүче зат тарафыннан алар нигезендә тапшырылмаган яисә мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглау) үтәлешен күзәтү кысаларында алынган мәгълүмат нигезендә алынган белешмәләр нигезендә әлеге карарның үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаса, Контроль орган әлеге карарның үтәлешен инспекция визитын үткәрү, рейд тикшерүен яисә документар тикшерүне үткәрү юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижеләре буенча кабул ителгән карарның үтәлешен бәяләү уздырылган очракта, урынга барып тикшерү уздыру рөхсәт ителә.

5.2.6. Әлеге Нигезләмәнең 5.2.5 пунктында каралган контроль чараны үткәрү йомгаклары буенча контроль орган карарның үтәлмәве яисә тиешенчә үтәлмәве ачыкланса, ул контрольдә тотыла торган затка әлеге Нигезләмәнең 5.2.1 пунктындагы 1 пунктчасында каралган карарны яңадан бирә, аны үтәүнең яңа срокларын күрсәтеп.

Күрсәтмәне үтәмәгәндә, Контроль орган, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр аның үтәлешен тәмин итү чараларын күрә.

5.2.7. Аерым нигезләрдә (прокурорның йөкләмәсе, таләпләре, тикшерүләр программасы) үткәрелгән контроль (күзәтчелек) чаралары нәтижеләре буенча кабул ителгән карарның үтәлешен бәяләүне үткәрү прокуратура органнары белән килештерүне таләп итми.

5.3. Планнан тыш контроль чаралар

5.3.1. Планнан тыш контроль чаралар документлар һәм күчмә тикшерүләр, инспекция визиты, рейдлар карау, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү рәвешендә уздырыла.

5.3.2. Планнан тыш контроль чараны үткәру турындагы карар мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

5.3.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара хезмәттәшлексез, планнан тыш контроль чараларыннан тыш, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенә 1, 3-5 пунктларында каралган нигезләрдә уздырыла.

5.3.4. Планнан тыш контроль чара прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булган очракта, күрсәтелгән чара мондый килештерүдән соң уздырыла.

5.3.5 Документларны тикшерү

5.3.6. Документларны тикшерү дигәндә контроль орган урнашкан урын буенча уздырыла торган контроль чара аңлашыла, ул контроль органның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган контрольдә тотучы затлар документларындагы, шулай ук аларның эшчәнлеген башкарган кулланыла торган һәм контроль (күзәтчелек) органы карарларын үтәүгә бәйле булган белешмәләр генә аның предметы булып тора.

Документлар дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталыннан, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталыннан яки "Инспектор" мобиль кушымтасыннан файдаланып, контрольдә торучы затлар тарафыннан тәкъдим ителергә мөмкин.

5.3.7. Контроль органы карамагындагы документлардагы белешмәләрнең дәрәҗәгә нигезле шик тудырса йә әлегә белешмәләр контрольдә торучы зат тарафыннан зарури таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирмәсә, Контроль орган контрольдә тотыла торган зат адресына документлар буенча тикшерү барышында карау өчен кирәкле башка документларны тапшыру таләбен җибәрә.

Әлегә таләпне алган көннән алып ун эш көне эчендә контрольдә тотыла торган зат контроль органга күрсәтелгән документларны таләп итеп җибәрергә тиеш.

5.3.8. Документлар буенча тикшерү үткәру срогы ун эш көненнән артып китә алмый.

Күрсәтелгән срокта түбәндәге вакыттан чор кертелми:

1) контроль орган тарафыннан контрольдә тотыла торган затка таләпләр документлар тикшерү барышында күрсәтелгән документларны контроль органга тапшырганчы карау өчен кирәкле документларны тапшыру;

2) контрольдә тотыла торган затка контроль органы мәгълүматын җибәргән мизгелдән түбәндәге чор:

контрольдә тотыла торган документлардагы хаталарны һәм (яисә) каршылыкларны ачыклау турында;

тапшырылган документлардагы белешмәләрнең, контроль органдагы документлардагы һәм (яисә) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмәләрнең туры килмәве турында һәм таләпләр күрсәтелгән

аңлатмаларны Контроль органга тапшыру вакытына кадэр язма рэвештэ язарга тиеш.

5.3.9. Контроль (күзэтчелек) органы карамагында булган белешмэлэр һәм документлар житәрлек булмаса, документлар буенча тикшерү барышында түбэндәге контроль (күзэтчелек) гамәлләре башкарылырга мөмкин:

- 1) язма аңлатмалар алу;
- 2) документларны соратып алу
- 3) экспертиза.

5.3.10. Язма аңлатмаларны инспектор контрольдә тотыла торган заттан яисә аның вәкиленнән, шаһитлардан сорарга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы ике эш көненнән дә соңга калмыйча ирекле формада язма аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирекле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфай затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә торучы граждан, аларның вәкилләре, шаһитлары сүзләреннән язма аңлатмалар төзәргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дәрәс язып алуы турында тамга ясыйлар һәм, аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

5.3.11. Контроль чараны үткөрү барышында инспектор контрольдә тотыла торган затка кирәкле һәм (яисә) бәяләүне үткөрү өчен әһәмияткә ия булган документларны һәм (яисә) аларның күчермәләрен, шул исәптән фотога төшерү материалларын, аудио- һәм видеоязмаларны, мәгълүмат базаларын, мәгълүматлар банкларын, шулай ук мәгълүмат чыганаclarын бирү турындагы таләпне күрсәтергә (жибәрергә) хокуклы.

Контрольдә тотылуы зат әлегә таләп алынган көннән алып 10 эш көне эчендә таләп ителә торган документларны Контроль органына жибәрә йә үтенечнамә белән кичекмәстән язма рэвештә инспекторга документлар бирүнең мөмкин булмавы турында, аның дэвамында контрольдә тотыла торган зат теркәлә торган документларны тапшырырга мөмкин булган сәбәпләрне һәм срокны күрсәтеп, хәбәр итә.

Фотосурәт материалларыннан, аудио- һәм видеоязмалардан, мәгълүмат базаларыннан, мәгълүматлар банкларыннан, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә документлар тикшерүен үткөрү вакытына контроль чараларны башкару өчен кирәкле мәгълүматны карау һәм эзләү хокуклары булган логин һәм пароль рэвешендә бирелә.

5.3.12. Экспертиза контроль орган кушуы буенча эксперт яисә эксперт оешмасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Экспертиза контрольдә тотыла торган затның (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек алып барган) урыны буенча да, шулай ук эксперт яисә эксперт оешмасы эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча да контроль чара уздыру барышында гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Экспертиза дистанцион хезмәттәшлек чараларын кулланып, шул исәптән видео-конференц-элементә ярдәмендә, шулай ук "Инспектор" мобиль кушымтасын кулланып башкарылырга мөмкин.

Экспертизаны гамәлгә ашыру вакыты экспертиза төренә бәйле һәм һәр конкрет очракта контроль орган һәм эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча индивидуаль рәвештә билгеләнә.

Экспертиза нәтижеләре контроль орган раслаган форма буенча эксперт бәяләмәсе белән рәсмиләштерелә.

5.3.13. Профилактика визитының актын рәсмиләштерү документлар тикшерүен үткәру тәмамланган көнне контроль орган урнашкан урын буенча башкарыла.

5.3.14. Акт Контроль органы тарафыннан тикшереп торучы затка документлар тикшерүе тәмамланганнан соң 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә биш эш көненнән дә соңга калмыйча җибәрелә.

5.3.15 Планнан тыш документар тикшерү, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенә 3, 4, 6, 8 пунктларына туры китереп, прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелергә мөмкин.

5.4. Күчмә тикшерү

5.4.1. Күчмә тикшерү дигәндә житештерү объектлары булган һәм (яисә) алардан файдаланучы конкрет контрольдә тотыла торган зат белән мондый затның мәжбүри таләпләрен үтәвен бәяләү, шулай ук контроль (күзәтчелек) органы карарларының үтәлешен бәяләү максатларында үзара хезмәттәшлек итү юлы белән үткәрелә торган комплекслы контроль (күзәтчелек) чарасы аңлашыла.

5.4.2. Күчмә тикшерү контрольдә тотыла торган затның (аның филиаллары, вәкиллеләре, аерымланган структур бүлекчәләре, граждандан эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны, контроль объектының урнашкан урыны буенча үткәрелә, бу вакытта контрольдә тотыла торган зат белән үзара хезмәттәшлек итү рөхсәт ителми.

Күчмә тикшерү дистанцион хезмәттәшлек чараларын кулланып, шул исәптән видео-конференц-элементә ярдәмендә, шулай ук "Инспектор" мобиль кушымтасын кулланып башкарылырга мөмкин.

5.4.3. Күчмә тикшерү түбәндәге очракларда үткәрелә, әгәр мөмкин булмаса:

1) контроль орган карамагындагы яисә ул соратып ала торган документларда һәм контрольдә тотыла торган затның аңлатмаларында булган белешмәләрнең тулылыгын һәм дөреслеген тикшерергә;

2) контрольдә тотыла торган затның һәм (яисә) аның карамагындагы һәм (яисә) файдаланыла торган контроль объектларының әлеге Нигезләмәнең 5.5.2 пунктының беренче абзацында күрсәтелгән урынга чыкмыйча гына мәжбүри таләпләргә туры килүен һәм контроль гамәлләрнең башка төре кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләрне башкаруын бәяләргә.

5.4.4. Планнан тыш күчмә тикшерү, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 3, 4, 6, 8 пунктларына, 57 статьясындагы 3 өлешенә һәм 12.1 өлешләренә туры китереп, прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелергә мөмкин.

5.4.5. Контроль орган күчмә тикшерүне үткәру турында контрольдә тотыла торган затка күчмә тикшерүне үткәру турында карар күчәрмәсен контроль

астындагы затка күчмә тикшерүне үткөрү турында карар күчermәсен жибәрү юлы белән хәбәр итә.

5.4.6. Күчмә тикшерү уздырганда инспектор контрольдә тотыла торган затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклыгын, күчмә тикшерү үткөрү турында карар күчermәсен күрсәтә, шулай ук контроль чараларының бердәм реестрында исәпкә алу номерын хәбәр итә.

5.4.7. Күчмә тикшерүне үткөрү срогы ун эш көненнән артып китә алмый.

Күчмә тикшерү барышында кече эшкуарлыкның бер субъектына карата үзара ярдәмнең гомуми срогы кече предприятие өчен илле сәгатътән һәм микропредприятие өчен унбиш сәгатътән артык була алмый, моңа 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенәң 6 пункты нигез булып торган күчмә тикшерүдән тыш һәм микропредприятие өчен ул кырык сәгатътән артык дәвам итә алмый.

5.4.8 Күчмә тикшерү барышында контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) карау;
- 2) сораштыру;
- 3) язма аңлатмалар алу;
- 4) документларны соратып алу;
- 5) экспертиза.

5.4.9. Тикшерү дигәндә тикшерелә торган контроль (күзәтчелек) гамәле аңлашыла, ул тикшерелә торган объектларның, биналарның (бүлекләрнең), житештерү һәм башка объектларның, продукциянең (товарларның) һәм башка предметларның биналарны (отсеколарны), транспорт чараларын, продукцияне (товарларны) капламыйча, тикшереп тормыйча, сүтеп-сүтеп бетермичә яисә бөтенлеген бозудан гыйбарәт.

Карар контрольдә тотыла торган зат яисә аның вәкиле катнашында (күчмә тикшерү үткөрүдән тыш) һәм (яисә) фотосъемкалар яисә видеоязмалар кулланып, инспектор тарафыннан башкарыла.

Тикшерү нәтижеләре буенча инспектор тарафыннан тикшерү беркетмәсе төзелә, аңа тикшерелгән территорияләр һәм биналар (отсеколар) исемлеге кертелә, шулай ук тикшерү чаралары өчен әһәмияткә ия тикшерелә торган объектларның төре, саны һәм башка идентификация билгеләре кертелә.

5.4.10. Сораштыру дигәндә, контрольдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләүне уздыру өчен әһәмияткә ия телдән мәгълүматны, контрольдә тотыла торган заттан яисә аның вәкиленнән һәм шундый мәгълүматка ия башка затлардан алу өчен төзелә торган контроль гамәл аңлашыла.

5.4.11. Сораштыру нәтижеләре сорашып белешү беркетмәсендә теркәлә, ул үзе бәян иткән белешмәләрнең дөреслеген раслаучы сораштырылучы зат тарафыннан, шулай ук алынган белешмәләр контроль чара өчен әһәмияткә ия булган очракта, контроль чара актында имзалана.

5.4.12. Тикшерү, сорашып белешү вакытында зарури таләпләр бозылу ачыкланган очракта, инспектор, мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилларен теркәп, фотосъемканы, аудио- һәм видеоязманы, дәлилларне теркәүнең башка ысулларын кулланырга хокуклы.

5.4.13. Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозуның һәркайсының ачыкланган ике сурәтеннән дә ким булмаска тиеш.

5.4.14. Фотосурәтләрне һәм видеоязмаларны мәжбүри таләпләр бозылу дәлилләрен теркәү өчен куллану дәүләт серен яклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

5.4.15. Тикшерелә торган зат тарафыннан теркәлә торган документларны, язма аңлатмаларны тапшыру, экспертиза үткөрү әлеге Нигезләмәнең 5.3.9, 5.3.10 һәм 5.3.12 пунктларына туры китереп башкарыла.

5.4.16 Күчмә тикшерү тәмамланганнан соң, инспектор урынга чыгып тикшерү акты төзи.

5.4.17. Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязмалар турында мәгълүмат тикшерү актында чагыла.

5.4.18. Дистанцион хезмәттәшлек чараларыннан файдаланып, урынга чыгып тикшерү үткәрелгән очракта, шул исәптән аудио- яисә видеоэлементә аша, әлеге Нигезләмәнең икенче пункты абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

5.4.19. Күчмә тикшерүне үткөрү (эшчәнлекне гамәлгә ашыру) урыны буенча контрольдә тотыла торган зат булмауга бәйле рәвештә йә контроль астындагы зат эшчәнлегенә факттагы булмавына бәйле рәвештә йә күчмә тикшерүне үткөрү мөмкин булмаган башка гамәлләр (гамәл кылмауларга) бәйле очракта, инспектор, сәбәпләрен күрсәтеп, күчмә тикшерүне уздыруның мөмкин булмавы турында акт төзи һәм контроль астындагы затка 248-ФЗ номерлы Федераль законда 21 статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган тәртиптә контроль чаралар уздыруның мөмкин булмавы турында хәбәр итә.

5.4.20. Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткөрүнең күрсәтелгән чоры кысаларында күчмә тикшерү тәмамланганчы теләсә кайсы вакытта контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

5.4.21. Контрольдә тотылучы затлар булган индивидуаль эшкуар, юридик зат Контроль органына түбәндәге очракларда контроль чаралар уздырганда булу мөмкинлегенә булмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы:

5.4.22. Вакытлыча хезмәткә яраксызлык;

5.4.23. Судларны, хокук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрләр, көн тәртибе) буенча тикшерү үткөрү турындагы карарда күрсәтелгән вакытка килү зарурлыгы;

5.4.24 Россия Федерациясе Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә аларга карата контроль чаралар уздырганда булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чаралары сайлау;

5.4.25 Хезмәт командировкасында булу.

5.4.26. Югарыда күрсәтелгән мәгълүмат кергәндә контроль чаралар үткөрү тикшерүне күчүргә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле контроль орган тарафыннан тиешле срокка күчерелә

5.5. Инспекция визиты, рейд тикшерүе

5.5.1. Тикшеренү визиты астында конкрет контрольдә тотыла торган зат һәм (яисә) житештерү объектының хужасы (кулланучы) белән үзара хезмәттәшлек итү юлы белән уздырыла торган контроль (күзәтчелек) чарасы аңлашыла.

5.5.2. Инспекция визиты контрольдә тотыла торган затның (аның филиалларының, вәкиллекләренен, аерымланган структур бүлекчәләренен) йә контроль объектының урнашкан (эшчәнлеген гамәлгә ашыру) урыны буенча уздырыла.

Контрольле затлар яки аларның вәкилләре инспекторның бинага, корымаларга, биналарга каршылыксыз керүен тәмин итәргә тиеш.

Бер эш урынында инспекция визитын үткәру срогы бер эш көненнән артып китә алмый.

5.5.3. Инспекция визиты барышында контроль гамәлләр исемлеге:

а) карау;

б) сораштыру;

в) язма аңлатмалар алу;

г) контрольдә тотыла торган затның (аның филиалларының, вәкиллекләренен, аерымланган структур бүлекчәләренен) яисә контроль объектының булу (эшчәнлек алып бару) урынында зарури таләпләр нигезендә булырга тиешле документларны теркәү.

5.5.4. Инспекция визитын дистанцион багланышлар чараларыннан файдаланып, шул исәптән аудио- яки видеоэлементә аша уздыру рөхсәт ителә.

5.5.5. Рейдлар күзәтүе астында житештерү объектларыннан файдалану (эксплуатацияләү) буенча мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында уздырыла торган контроль (күзәтчелек) чарасы аңлашыла, анда берничә контрольдә тотылуучы зат урнашкан территориядәге берничә зат файдалана яисә идарә итә.

5.5.6. Рейд тикшерүе объектларга ия булуны, файдалануны яисә идарәне гамәлгә ашыручы контрольдә тотучы теләсә кайсы затка карата уздырыла.

Рейдлы карау чорында бер контрольдә тотылган зат белән хезмәттәшлек итү срогы бер эш көненнән артып китә алмый.

5.5.7. Рейд тикшерүе барышында контроль гамәлләр исемлеге:

а) карау;

б) сораштыру;

в) язма аңлатмалар алу;

г) документларны соратып алу;

д) экспертиза.

5.5.8. Объектларга ия булган, файдаланучы яисә идарә итүче контрольлек итүче затлар рейд барышында инспекторларга рейд тикшерүен үткәру турындагы карарда күрсәтелгән объектларга, шулай ук барлык биналарга (торақ биналардан тыш) тоткарлыксыз кереп йөрүне тәмин итәргә тиеш.

5.5.9. Рейд тикшерүе нәтижәсендә мәжбүри таләпләрнең бозылуы ачыкланган очракта, инспектор рейд тикшерүе үткәрелгән урында мәжбүри таләпләрне бозган һәр контрольдә тотыла торган затка карата контроль чара акты төзи.

5.5.10. Рейдлы карау бары тик прокуратура органнары белән килештереп кенә уздырыла ала, моңа N 248-ФЗ Федераль законының 12 өлешендә каралган очрақлар керми.

5.6. Мәжбүри таләпләрне (иминлек мониторингын) үтәүне күзәтү

5.6.1. Мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглау) үтәлешен күзәтүдән контроль (күзәтчелек) органында булган контроль объектлары турындагы мәгълүматлар, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган мәгълүматлар жыелмасы, шулай ук "Интернет" челтәрендәге мәгълүматлар, башка һәркем файдалана алырлык мәгълүматлар, шулай ук автоматик режимда эшләүче фотога һәм кинога төшерү, видеога яздыру функцияләре булган хокук бозуларны теркәүнең техник чараларыннан файдаланып алынган белешмәләр жыелу, анализ аңлашыла.

5.6.2. Контроль орган, мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглауның) үтәлешен күзәткәндә, контроль органда булган контроль объектлары турында күрсәткечләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган белешмәләрне, жыюны, анализлауны башкара, контрольдә торучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында, шулай ук «Интернет» челтәрендәге белешмәләр, һәркем файдалана алырлык башка белешмәләрне, шулай ук фото- һәм кинога төшерү, видеога яздыру функцияләре булган хокук бозуларны теркәү техник чараларының автоматик режимда эшләүче белешмәләрен жыя, анализлай.

5.6.3. Мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглауның) үтәлешен күзәтү барышында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү яисә зыян (зыян) китерү куркынычы факты ачыкланса, мәжбүри таләпләрне бозуларның эзерләнүе турында, мәжбүри таләпләрне бозуларның ачыклануы яисә мәжбүри таләпләрне бозуларның билгеләре турындагы белешмәләр контроль орган тарафыннан түбәндәге карарлар кабул ителергә мөмкин:

1) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 60 статьясы нигезендә планнан тыш контроль (күзәтчелек) чарасын үткәрү турында карар;

2) кисәтүне игълан итү турында карар;

3) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенң 1 пунктында каралган тәртиптә ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирү хакында карар, Россия Федерациясе субъектының контроль рәвеше турындагы законында мондый мөмкинлек күрсәтелгән очракта;

4) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 3 өлеше нигезендә контроль рәвеше турында Татарстан Республикасы законы, контроль рәвеше турында Татарстан Республикасы законы турындагы федераль законда шундый мөмкинлек күрсәтелгән очракта.

5.7. Күчмә тикшерү

5.7.1. Күчмә тикшерү дигәндә контрольдә тотыла торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү максатларында уздырыла торган контроль (күзәтчелек) чарасы аңлашыла.

5.7.2. Күчмә тикшерү контрольдә тотыла торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында уздырыла.

5.7.3. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлеген гамәлгә ашыру), гражданның эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны, контроль объектының урнашкан урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контрольдә тотыла торган зат белән хезмәттәшлек итү рәхсәт ителми.

Күчмә тикшерү барышында һәркем өчен мөмкин булган (чикләнмәгән затларга бару өчен ачылган) объектларда тикшерү үткәрелергә мөмкин.

5.7.4. Күчмә тикшерү контрольдә тотыла торган затка мәгълүмат бирмичә уздырыла.

5.7.5 Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча әлеге Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенә 2 пункттың каралган карар кабул ителә алмый, моңа контроль рәвешә турында федераль законда билгеләнгән очраклар керми.

5.7.6 Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча беркетмә төзелә. Инспектор раслаган беркетмә 2 нөсхәдә төзелә, шуларның берсе контроль затка тапшырыла, ә икенчесе күчмә тикшерү алып баручы инспекторда кала.

5.7.7 Күчмә тикшерү кысаларында мәжбүри таләпләрне бозуның билгеләре ачыкланса, ачыкланган хокук бозуларны 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенә 1 пункттың каралган тәртиптә бетерү турында күрсәтмә бирү хакында карар кабул ителергә мөмкин, мондый мөмкинлек федераль законда контроль рәвешә, Татарстан Республикасы законы турында шундый мөмкинлекләр күрсәтелгән очракта.

6. Судка кадәр шикаять бирү

6.1. Контрольләнгән торган затлар, аларның хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре, алар фикеренчә, турыдан-туры контроль орган тарафыннан бозылган, муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында аның вазыйфай затларының гамәлләре (гамәл кылмаулары) белән судка кадәр шикаять белдерү хокукына ия:

1) контроль (күзәтчелек) чараларын һәм мәжбүри профилактик визитларны уздыру турында карарлар;

2) ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында контроль (күзәтчелек) чаралары һәм мәжбүри профилактик визитлар актлары, күрсәтмәләр;

3) контроль (күзәтчелек) чаралары һәм мәжбүри профилактик визитлар кысаларында контроль (күзәтчелек) орган вазыйфай затларының гамәлләре (гамәл кылмавы);

4) контроль объектларын тиешле хәвәф-хәтәр категориясенә кертү турында карарлар;

5) контрольдә тотыла торган затларның гаризалары буенча профилактик визитлар үткәрүдән баш тарту турында карарлар;

6) әлеге Федераль законда каралган профилактик һәм (яисә) контроль (күзәтчелек) чаралары йомгаклары буенча контроль (күзәтчелек) органнары тарафыннан контрольдә тотыла торган затларга яисә контроль объектларына карата кабул ителә торган башка карарлар.

6.2. Контроль органга, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 өлешендә каралган очрактан тыш, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталларын кулланып, электрон рәвештә гариза бирә.

Шикаять биргәндә граждан гади электрон имза, яки көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш. Оешма тарафыннан шикаять бирелгәндә, ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятькә салына торган материаллар, шул исәптән фото- һәм видеоматериаллар, контрольдә тотыла торган зат тарафыннан электрон рәвештә күрсәтелә.

6.3. Контроль орган карарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять контроль орган житәкчесе тарафыннан карала;

6.4. Шикаять контрольдә тотыла торган зат үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алып утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Контроль орган күрсәтмәсенә шикаять контрольдә тотыла торган зат күрсәтмә алган вакыттан алып ун эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

6.5. Шикаять бирү срогын житди сәбәп белән уздырган очракта, шикаять биргән контрольдә торучы затның үтенечнамәсе буенча әлегә срок контроль органы тарафыннан торгызылырга мөмкин.

6.6. Шикаятьне биргән контрольдә тотыла торган зат шикаять буенча карар кабул ителгәнчегә кадәр аны тулысынча яисә өлешчә кире алырга мөмкин. Шул ук вакытта шикаятьнең кабат юнәлеше шул ук нигезләр буенча рөхсәт ителми.

6.7. Шикаятьтә Контроль органының дөгъвалана торган карарын үтәүне туктатып тору турындагы үтенечнамә булырга мөмкин.

6.8. Шикаятьне карауга вәкаләтле орган шикаятьне теркәгән көннән алып ике эш көненнән дә соңга калмыйча карар кабул итә:

- 1) контроль органның дөгъвалана торган карарын үтәүне туктатып тору турында;
- 2) контроль органның дөгъвалана торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карар турында мәгълүмат шикаять биргән контрольдә торучы затка карар кабул ителгән вакыттан алып бер эш көне эчендә жибәрелә.

6.9. Шикаятьтә 248-ФЗ номерлы Федераль законда 41 статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләр булырга тиеш:

6.10. Шикаятьтә Контроль органы вазыйфаи затларының яисә аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә карата цензурасыз яисә мыскыллы булмаган әйтелмәләр, янаулар булырга тиеш түгел.

6.11. Шикаятьне бирү «Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы» Федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә тиешле хокукны биргән очракта, контрольдә торучы затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6.12. Шикаятьне карауга вәкаләтле орган шикаять алынган көннән алып биш эш көне эчендә шикаятьне караудан баш тарту турында карар кабул итә, әгәр:

- 1) шикаять әлегә Нигезләмәнең 6.4 пунктында билгеләнгән шикаять бирү

сроктары тәмамланганнан соң бирелә һәм шикаятъ бирүгә жибәрелгән срокны торгызу турында үтенечнамәне үз эченә алмый;

2) шикаятъ бирүгә жибәрелгән вакытны торгызу турындагы үтенечнамәне канәгатләндрүдән баш тартты;

3) аны биргән контрольдә торучы заттан шикаятъ буенча карар кабул ителгәнчегә кадәр шикаятъне кире алу турында гариза килде;

4) шикаятътә куелган мәсьәләләр буенча суд карары бар;

5) элек вәкаләтле органга шул ук контрольдә тотыла торган заттан шул ук нигезләрдә башка шикаятъ бирелгән булса;

6) шикаятътә Контроль органы вазыйфай затларының, шулай ук аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә цензурасыз яисә мыскыллы аңлатмалар, куркыныч- лар бар;

7) элек әлеге контрольдә тотыла торган затның шикаятъ белән кабат мөрәжәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шул ук предмет буенча шикаятъне караудан баш тартса һәм яңа дәлиләр яисә хәлләр китерелмәсә;

8) шикаятъ тиешле булмаган органга бирелгән;

9) Россия Федерациясе законнарында контроль орган карарларына шикаятъ белдерү буенча суд тәртибе генә каралган.

6.13. Әлеге Нигезләмәнең 6.12 пунктчындагы 3-8 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятъне караудан баш тарту судка кадәр шикаятъ бирү нәтижәсе булып тормый һәм контроль орган карарларына, аның вазыйфай затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата суд тарафыннан шикаятъ белдерү өчен нигез була алмый.

6.14. Шикаятъне караганда, Контроль орган Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаятъ бирүнең мәгълүмат системасын алып бару кагыйдәләре нигезендә тикшереп тору (күзәтчелек) эшчәнлегенә шикаятъ бирүнең мәгълүмат системасын куллана.

6.15 Шикаятъ судка кадәр шикаятъ бирү системасында теркәлгән көннән алып унбиш эш көне эчендә вәкаләтле орган тарафыннан шикаятъне карауга каралырга тиеш.

6.16. Контроль объектларын тиешле хәвәф-хәтәр категориясенә кертү турындагы карарга контрольдә торучы затның шикаятъе биш эш көненнән дә артык булмаган вакытта карала.

6.17. Шикаятъне карауга вәкаләтле орган шикаятъ биргән контрольдә торучы заттан шикаятъ предметына карый торган өстәмә мәгълүмат һәм документлар сорарга хокуклы. Контрольдә тотылучы зат сорату жибәрелгән вакыттан алып биш эш көне эчендә күрсәтелгән мәгълүматны һәм документларны тапшырырга хокуклы.

Шикаятъне карау срогы темасы өстәмә мәгълүмат бирү турында гарызнамә һәм шикаятъ предметына караган документлар жибәрелгәннән алып аларны вәкаләтле орган алган мизгелгә кадәр, әмма сорау жибәрелгән вакыттан алып биш эш көненә кадәр туктатып торыла.

Контрольдә торучы заттан өстәмә мәгълүмат һәм шикаятъ предметына караган документларны алу шикаятъне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

6.18. Шикаятъне биргән контрольдә торучы заттан дәүләт органнары, жирле

үзидарэ органны яки аларга буйсынучы оешмалар карамагында булган мэгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаять биргән зат шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнчегә кадәр үз теләге белән шикаять предметына караган өстәмә материалларны тәкъдим итәргә хокуклы.

6.19. Кабул ителгән карарның законлылығын һәм нигезлелеген исбатлау һәм (яисә) кылынган гамәлне (гамәл кылмауны) раслау бурычы вәкаләтле органга йөкләнә.

6.20. Шикаятьне карау йомгаклары буенча вәкаләтле орган түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) шикаятьне канәгатьләнмичә калдыра;
- 2) Контроль орган карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;
- 3) Контроль орган карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;
- 4) вазыйфаи затларның гамәлләрен (гамәл кылмавын) законсыз дип таний һәм асылы буенча, шул исәптән билгеле бер гамәлләр кирәк булганда гамәлгә ашыру турында карар чыгара.

6.21. Кабул ителгән карарны нигезли торган контроль орган карары, аны үтәү срогы һәм тәртибе дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталында һәм (яисә) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталында контрольдә тотыла торган затның шәхси кабинетында ул кабул ителгән көннән алып бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

7. Контроль төренең төп һәм индикатив күрсәткечләре һәм аларның муниципаль контроль өчен максатчан күрсәткечләре

Муниципаль контрольнең төп һәм индикатив күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре әлегә Нигезләмәгә 3 нче кушымта белән билгеләнгән.

"Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы"
муниципаль берәмлеге чикләрендә юл хужалыгында
муниципаль контроль турында нигезләмәгә 1 нче кушымта

Автомобиль транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларының хәвеф-хәтәр категорияләренә кергү критерийлары

п/п	Юл хужалыгында муниципаль контроль объектлары	Хәвеф-хәтәр категорияләре
1	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр соңгы өч ел дәвамында законлы көченә кергән юридик зат яисә индивидуаль эшкуар эшчәнлеген юридик затка, аның вазыйфай затларына яисә шәхси эшкуарга төзекләндерү кагыйдәләре таләпләрен бозуга бәйле административ хокук бозу кылган өчен административ жәза билгеләү турындагы карар куркынычы категориясенә кергү турында карар кабул ителгән датага булганда.	Югары куркыныч
2	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр соңгы өч ел дәвамында юридик зат яки шәхси эшкуар эшчәнлеген төзекләндерү кагыйдәләре таләпләрен үтәмәү факты буенча бирелгән карар буенча билгеләнгән срокта үтәлмәгән хәвеф-хәтәр категориясенә кергү турында карар кабул ителгән көнгә соңгы өч ел дәвамында булган очракта.	Уртача куркыныч
3	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, юридик зат яки шәхси эшкуар эшчәнлеген төзекләндерү кагыйдәләре таләпләрен үтәмәгән өчен ачыкланган хокук бозулар факты буенча планлы яки планнан тыш тикшерү уздыру йомгалары буенча бирелгән күрсәтмә категориясенә кергү турында карар кабул ителгән датага соңгы биш ел дәвамында булган очракта.	Чамалы куркыныч
4	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр һәм физик затлар, әлеге Критериевның 1, 2 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән шартлар булмаганда, хәвеф-хәтәр категориясенә төзекләндерү өлкәсендә юридик затлар һәм индивидуаль эшкуарлар эшчәнлеген кергү	Түбән куркыныч

"Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы"
муниципаль берәмлеге чикләрендә юл хужалыгында
муниципаль контроль турында нигезләмәгә 2 нче кушымта

Автомобиль транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге

1. Юл эшчәнлеген гамәлгә ашырганда мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре булу
2. Автомобиль юлларын һәм (яисә) юл корылмаларын проектлаганда, төзегәндә, реконструкцияләгәндә, капитал ремонтлаганда, ремонтлаганда һәм карап тотканда, автомобиль юлларының юл бие полосалары чикләрендә капитал төзелеш объектларын, юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән объектларны һәм юл сервис, шулай ук автомобиль юлларын төзекләндерү элементларын урнаштырганда.
3. Юл корылмаларын төзегәннән, реконструкцияләгәннән, капитал ремонтлаганнан, ремонтлаганнан һәм карап тотканнан соң аларның мәжбүри таләпләргә туры килмәве турында мәгълүмат бирү.
4. Юл эшләрен башкарганда мәжбүри таләпләрне бозу турында мәгълүмат бирү

"Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы"
муниципаль берәмлеге чикләрендә юл хужалыгында
муниципаль контроль турында нигезләмәгә 3 нче кушымта

Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре,
«Татарстан Республикасы Менделеевск муниципаль районы» муниципаль
берәмлегенең автомобиль транспортында муниципаль контроль өчен индикатив
күрсәткечләр

1. Төп күрсәткечләр һәм аларның максатчан күрсәткечләре:

Ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозулар саныннан билгеләнгән хокук бозулар өлеше-70%.

Контроль чаралар уздырганда тикшереп торучы органның һәм (яисә) аның вазыйфай затының гамәлләренә (гамәл кылмавына) нигезләнгән шикаятьләр өлеше - 0%.

Контроль чараларның юкка чыгарылган нәтижәләре өлеше-0%.

Нәтижәләре буенча хокук бозулар ачыкланган, әмма тиешле административ йогынты чаралары күрелмәгән контроль чаралар өлеше-5%.

Контроль органы материаллары буенча административ жәза билгеләү турында чыгарылган суд карарлары өлеше - 95%.

Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 2.7 һәм 2.9 статьялары нигезендә юкка чыгарылган карарлардан тыш, контрольлек итүче орган чыгарган карарларның гомуми саныннан административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча суд тәртибендә юкка чыгарылган карарлар өлеше-0%.

2. Индикатив күрсәткечләр:

Автомобиль шәһәр транспортында муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда түбәндәге индикатив күрсәткечләр билгеләнә:

үткәрелгән планнан тыш контроль чаралар саны;

контроль чара актына карата кәргән мөрәжәгатьләр саны;

мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында бирелгән күрсәтмәләр саны;

мәжбүри таләпләрне билгеләнгән бозулар саны